

Egyforma poharak

A Szegei Ruhagyár üzemi konyháját, éttermét az ott dolgozó emberek állandóan dicsérik. Kitűnően főznek, bőséges adagot tálnak az asztalra. Tóth Lajos is nagyon elégedett a gyári konyhával, a jóízű ételekkel, mégis megkérítették „szájaizét” legutóbb. Amint panaszkolja, minden jól indult, éppen túróscsuszát főztek, s olyan nagy adagot kaptak, hogy a felesége meg sem bírta enni. Gondolva, hogy majd jó lesz az később, vagy esetleg újra megmelegítve, mivel kedvenc ételéről van szó.

Felesége reggelként pohárban befőttet is szokott vinni magával uzsonnára. Mivel a pohárka üres volt, abba tette az ebédre maradt csuszáját. S ekkor ült be a mennyebe, ahogy ő említi a megaláztatásnak történetét. „Szerencsétlenségünkre a pohár hasonlított azokra a poharakra, amelyeket az étte-

remben is használnak. Ezért az egyik felszolgáló ott, mindenki előtt tolvajnak kiáltott ki bennünket, hiába bizonygattuk, hogy az a pohár nem az étteremé, hanem a sajátunk, sőt valami kis eltérés is látható a közösség tulajdona és a sajátunk között.” Mentek a konyha főnökéhez, hátha majd elégtételt kapnak. Nem kaptak.

Úgy érezték —, s nyilván joggal —, hogy becsületükön ejtettek foltot. De miért kétkelnek ilyen esetben az „illetékesek”? S ha netán pontosan olyan poharak lett volna a panaszosoknak, mint amilyen az étteremben van? Hiszen ahol a gyár vásárolta, ott Tóthékat is kiszolgálják. Apró dolog ez, de a megsértett házaspárnak mégsem az. Becsületük és tiszteljük egymást jobban. Megéri, s ki kockáztatná becsületét ott, ahol hosszú ideje dolgozik. Egy pohárért?

Fák a vízben

Kocsis István egy hosszú nevű társulat — Iparosok Kertgazdasága Növényvédő- és Gyümölcstermelő Társulása Újszeged — elnöke. Ő is panaszkodik kilencvenhét társa nevében. 19 hold területükből 7 hold gyönyörű gyümölcsös vízben áll, s ha nem vezeték el a vizet, félt, hogy a gyümölcsös teljesen tönkre megy. Vízben áll ugyan a városi kertészetnek az a része is, ahol elfolyhatna az „iparosok vize”.

A társulat nevében felkereste a kertészet vezetőit,

hogy segítsenek a bajon. Csak megértést és jó indulatot kaptak —, mondja Kovács István. Azt felelték, csak akkor intézkedhetnek, ha arra utasítást kapnak felettes szervüktől.

A szép gyümölcsfák vízben állnak, száz embernek majd megszakad a szíve miatta. S a felsőbb szerv szíve? Lágyuljon már meg legalább annyira, hogy nyissák meg a csatornát és a szivattyúval „húzzák” le a vizet. Kár lenne a fákért, meg a békességért.

Gazdag István

A magyar film 25 éve

A magyar filmgyártás és -forgalmazás negyedszázados fejlődéséről ad képet az a kiállítás, amely hétfőn ünnepélyes keretek között nyílt meg az Uránia moziban. Vass Imre, a Művészeti Szakszervezetek Szövetségének főtitkára ünnepi beszédében emlékeztetett arra, hogy az 1945-ben gyártott három, az 1946-47-ben készült négy filmtől jutottak odáig, hogy ma évente húsz játékfilmet és több száz kisfilmet forgatnak filmgyáraink.

Szalay József emlékkiállítás

Szeged egykori főkapitánya, a híres bibliofil gyűjtő születésének 100. évfordulója alkalmából emlékkiállítás nyílt a Somogyi-könyvtár olvasóterme előtti zárt folyosón.

A „literátus főkapitány” rendkívül hozzáértéssel és szeretettel művelte a könyvgyűjtést. Nem elégedett meg a könyv megszerzésével, igyekezett megkapni írójának dedikációját, sőt kéziratát, fényképét is, melyeket szintén a könyvben helyezett el. Elfogulatlanságára jellemző, hogy Adyval is dedikáltatta A menekülő élet című kötetét, és megszerezte Özsben a sziget című versének kéziratát is. Halála után unikumokban gazdag könyvtára sajnos kalapács alá került — Szeged akkori városatyái nem voltak hajlandók a páratlan anyagot megvásárolni a Somogyi-könyvtár számára. Könyvtárának nagyságára jellemző, hogy az árveréskor két vaskos katalógus készült róluk.

A tizenegy tárlóban elhelyezett anyagban megtalálhatjuk a Szalay által írt könyveket, füzeteit, valamint a róla szóló cikkeket, emlékezéseket is.

Szalay József nagy tisztelője volt a szegedi irodalomnak, így meleg, baráti kapcsolatba került Juhász Gyulával és Móra Ferencel is.

Emberi alapállására vet fényt Vér György, a Délmagyarországi, 1927. január 16-i cikkének címe: „Szalay József, a 25 éves „legöregebb főkapitány” rendőri élmények helyett kultúráról, könyvekről és képekről nyilatkozik.”

A kiállítás hétköznaponként 10—19 óráig tekinthető meg.

Képernyő

KÖLTÖVENDEG. Andrej Vozneszenszkijnek, a 37 esztendőes szovjet lírikusnak mindössze két önálló kötete (Fémszín, Oza), folyóirataink hasábjain több verse jelent meg magyarul, mégis a versbarátok körében tán a legnépszerűbb szovjet költőnek számít. Mindenesetre Jevtusenko mellett a legismertebbek. Dinamikus egyénisége korunk tartalmi és formai léptékváltásait „nem mulo nyugtalansággal” reagálja le: költészete a közérthetőség és intellektualitás meghatározó jellemzőit hordozza vagy keresi. Ha ilyen tudatos költő áll a néző elé, a szüntelen meglepetés izgalmát ígéri. A tévé vendégszerelőjében szombat este Kelemen Gyula készített vele sikeres riportot. A riport erőny: alig félórás dióhéjban a tájékozatlan haligat is bevezeti a költő műhelyébe. Hogyan lehet a zene és a szó erejét egyesíteni, hogyan a rajz, a grafika láttató erejét versebe diffundálni. A kérdésre az a költő válaszol magának, aki építész-mérnöki ismeretét, a felső matematikát is eszköznek használja: a költészet, a ritmus új hatáselemeit kutatja vele.

Kiváltepp tetszett a szemléltetés módja: Vozneszenszkij maga mondta el néhány versét, átszellemelten, lendülettel. Bizonyára szigorú értelemsúlyokkal, már amennyire a szinkron mögött sejteni lehetett. A műsor egyetlen szépséghibája: a költő verselésére ráköpírozták a fordításhangot, erősen csorbitva az interpretálás eredetiségének ízét, zamatát. Tanulság: a riporter és a művészeti tolmácsolás más-más műfaj, egyetlen műsoron belül is.

Dr. V. M.

Válaszol az illetékes

Hideg volt a vasúti kocsi

A MÁV szegedi igazgató-ságától kaptunk választ a január 29-én, az Olvasóink íráskor rovatban megjelent levélre, amelyben arról volt szó, hogy fűtetlen kocsiban kellett utazniuk az emberek zömének időben, mert rossz volt az egész szerelvényen a fűtés.

A válasz szerint azon a napon váratlan technikai hiba folytán víz nélkül maradt az előfűtőtelep, csak másnapra sikerült kijavítani a hibát. Így hát valóban fűtetlenül indultak ki aznap a személyvonatok. Szeged-állomásról induló valamennyi

személyvonat különben a központi előfűtőtelepről kapta a fűtést a vonat indulásáig. A fűtésre ezt az említett időpontot kivéve, a télen nem volt panasz. Ami a kocsik zsúfoltságára tett észrevételt illeti, túlzottnak tartja a MÁV igazgatóság, mert mint megállapították, az akkori szerelvényen 576 ülőhely volt, s csak 345 utas utazott. Ami még nagyon fontos a válaszból: ígéretet tett válaszelevelében a MÁV igazgatóság, hogy igyekeznek kellemesen előfűtött, kultúrált személykocsikat indítani a szegedi végállomásra.

Vers, novellák, krimi

NOVELLÁK. Az Elbert János elgázító-ismertetőivel fémjelzett tévéfilmsorozat, a „novellafordalom gyöngyszemei” ezúttal a lengyel Ludwik Niemojewski (Sakk-matt) és S. Maugham (Az ezredes felesége) elbeszéléseit adaptálta — lengyel, illetve angol filmen. Mindkettő szó, rakoztató; bár az írói szabadság konstruált közhelyteteleink cselekményes mesésdívésével nem túl igényes munka. A Sakk-matt közhelytetele, hogy a szerelem és a játékszenvedély olykor kikezdi egymást. Hőseinek életét a sakozás szenvedélye tartja fogságban, s ez veszélyes szituációba, boldogtalanságra kárhoztatja. Ami önmagában igaz, az élet produkál hasonlót — bár, aki kicsit is tud sakkozni, megmosolyogja. Nagy játékosok nem adnak meglepő mattot egymásnak, miközben az egész kávéházi drukkertábornak leesik az álla. A jelenetek képtelenségeit persze a rendező Andrzej Zakrzewski is elkerülhetetel volt.

Az ezredes felesége maughami receptet ad az idővel hervadó házasságokban, hogyan szerezhetik vissza a gyengébb nem nosztalgiajával keresett régi szerelmét — a

férjében. Persze, hogy e késsel vonzalom alanya a férj, csak a végén derül ki: ez a csattanó. A recept pedig meglehetősen egyedi. Tartok tőle, nem sok asszonynak sikerülne egycsapásra híres regényt írni önmagáról. Bár a bestseller erre is produktált már példát.

MIEGÝMÁS. A szombat est még egy szórakoztató műsorral lepte meg az operet kedvelőit. A szlovák és magyar tévé koprodukciós összeállítása (Fogadás Orlovsky hercegnél...) a műfaj nagysikerű darabjaiból adott inzerteket — dekoratív kiállításban, az operetre jellemző konfettis hangulatban, tetszetősen. A vasárnapi sláger pedig a Made in Hungary székesfehérvári bemutatójának felvétele és a Maigret felügyelő volt. Az előbbi ismét Koós János sikerét hozta, aki első díjhoz segítette Lovas Róbert—Szenes Iván Mi férfiak című számát, Maigret felügyelő pedig (Siemenon sorozatának mostani címe: Gyilkosság a Montmartre-on) újfent megerősítette híveit; amíg nyomozni látjuk, sohasem fogyasztja el az ebédet.

N. I.

A szabad szombat és a szabadság

M. J. olvasóink munkahelyén heti 44 órás munkaidő-beosztással dolgozik és minden második héten szabad szombatos. Idei szabadságának megállapításánál úgy tájékoztatták, hogy a tavalyi 24 nap szabadság helyett csak 22 napra jogosult. Azt kérdezi: helyes-e a vállalat eljárása, hogy előre elvonja a szabadságból a szabad szombatokat, függetlenül attól, hogy azt egyszerre vagy részletekben veszi ki a dolgozó?

A 6/1967. (X. 8.) Mű. M. számú rendelet 14. paragrafusa kimondja: „A szabadság kiadása tekintetében a hét minden napja munkanap, a dolgozó heti pihenőnapját és a munkaszüneti napokat kivéve, függetlenül attól, hogy a dolgozónak a vállalat munkaidő-beosztása szerint mindegyiken munkát kell-e végeznie”. Tehát a szabadságba a szabad szombatokat is be kell számítani.

Olvasóink esetében a vállalat eljárása törvénytörő, mert a szabadság megállapítását már a szabad szombatok figyelembevételével határozza meg, vagyis a szabad időből a szabadnapokat (szabad szombatokat) kivesszi.

A kollektív szerződések 1970. évi módosításához kiadott tájékoztató (megjelent a Munkaügyi Közlöny 1970. évi 6—7. számában) világosan kimondja, hogy a jogszabály helyes értelmezése esetén az a dolgozó, aki az évi szabadságát részletekben veszi ki, nem járhat jobban, mint az, aki azt egybefüggően kapja. Ha a dolgozó a szabadságát részletekben veszi ki, a helyes gyakorlat a kéthetenként ötnapos munkahét esetén az, ha minden kivett tizenegy munkanap szabadsághoz egy munkanapot szabad szombat címen beszámítanak. A tájékoztató szerint

helytelen, ha a vállalat az év elején olyan rendelkezést, közlést vagy táblázatot ad ki, amely szerint a dolgozónak eleve kevesebb szabadság jár a jogszabályban előírt mértékű szabadságnál, mert például annál a dolgozónál, aki a szabadságát egyszerre veszi ki, ilyen probléma fel sem merülhet.

A szabad szombatos munkarendben dolgozó vállalat akkor jár el helyesen, ha a dolgozó által kivett szabadságot a kiadáskor állapítja meg. Abban az esetben, ha a dolgozó szabadságát részletekben vette ki és a szabad szombatot nem számították

bele, minden kivett tizenegy munkanap szabadságot tizenkét nap szabadságnak kell elszámolni, mert utólag egy szabad szombatot hozzá kell számítani.

Tehát olvasóink munkaviszonyai alapján 24 nap szabadságra jogosult, ezen belül kell a két szabad szombatot is beszámítani. Ha szabadságát egybefüggően veszi ki, nincs probléma, ha pedig részletekben kéri ki, akkor tizenegy naphoz egy szabad szombatot is hozzá kell számítani. Természetesen ez a gyakorlat a tanulmányi, stb. szabadságok kiadásánál is.

Dr. V. M.

Eredményes évet zárt

a kisteleki Egység Fogyasztási Szövetkezet

Bakson, a művelődési otthonban tartotta meg tegnap évszázó ünnepségét a kisteleki Egység Fogyasztási Szövetkezet.

Ocsó Imre, a szövetkezet igazgatóságának elnöke az elmúlt év munkáját, eredményeit ismertette. A szövetkezet taglétszáma jelenleg 5200 fő. A bolti kiskereskedelemben tervezett áruforgalmat 1969. évben túlteljesítették. A hűvelésben viszont problémák mutatkoztak. A jelentkező hiányszorokokat a tisztított baromfi forgalmának emelésével próbálták ellensúlyozni. A ruházati forgalom 10,4 százalékkal nőtt, ellenben a gyakran keresett olcsóbb ruházati cikkek közül az ellátás nem volt zökkenőmentes. A szövetkezet 1969-ben bekapcsolódott a Kishatármenti áruforgalom lebonyolításába is.

Igyekeztek rugalmasan kereskedni. A hat községet — Kistelek, Baks, Balástya, Csengele, Pusztaszer, Sövényháza — magába foglaló fogyasztási szövetkezet gazdasági eredménye 10 millió 559 ezer forint volt.

A vitában többen között felszólalt Farkas István, a szegedi járási tanács vb elnöke. Elmondotta, hogy a tervszerű munka a szövetkezetnél meghozta a várt eredményeket.

Hunyadkúrti Lajos, a ME-SZÖV igazgatóságának elnöke a szövetkezeti tagok és a vezetőség között kialakult jó kapcsolatról szólt. Mind többen bízzák megtakarított pénzüket a szövetkezetre, ami az egyéni hasznon túl a közösséget is segíti, hiszen ezeket az összegeket külön-

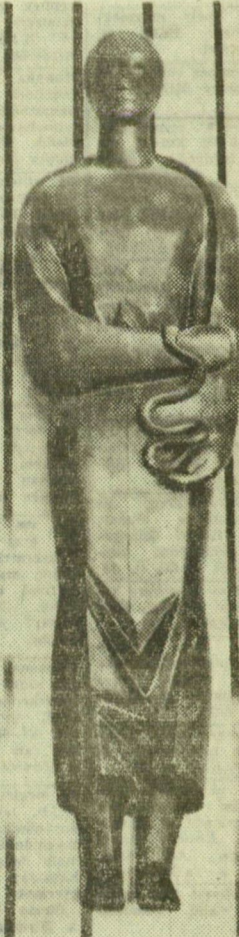
böző fejlesztésekre is felhasználhatják.

A kisteleki fogyasztási szövetkezet eredményes évet zárt. A jövő tervei szerint a jobb ellátás érdekében a készletek növelésével kívánják a nagyobb választékot biztosítani és a lakosság szükségleteinek kielégítését elősegíteni. Beruházásaikban 7 millió forint értékben szerepel a kisteleki ÁBC-áruház, valamint az iparcikkek-áruház felépítése, és a pusztaszeri iparcikkbolt forgalomba állítása.

A fogyasztási szövetkezet hat község 25 ezer lakosának igényeit hivatott kielégíteni. Ennek megfelelően készült fel az új feladatokra, és végzendő munkája középpontjába a jövőben is a lakosság minél jobb ellátását állította.

Bagaméry László

Szeged szobrai

A gyógyítás szimbóluma

(175.) Az Odessza-lakótelep gyógyszerárának falát díszíti A gyógyítás szimbóluma című alkotás, amelyet Ugray György mészkből készített.

KEDD,
1970. FEBRUÁR 17.

DEL-MAGYARORSZÁG 5